

בבא קמא קו

דין של רב: אמר רב הונא אמר רב: "מנה לי בידך", והלה אומר "אין לך בידי כלום", ונשבע ובאו עדים - פטור, שנאמר: **ולקח מעליו ולי אפי**, כיון שקבלו בעלים שבועה, שוב אין משלמין ממון. נייסיון לצמצם אך נדחה: אמר רבא: מסתברא מילתיה דרב במלוה, דלהוצאה ניתנה, אבל פקדון - ברשותיה דמריה קאי, והאלהים! אמר רב אפילו בפקדון, דכי כתיב קרא - בפקדון כתיב.

שמות פרק כב

(ט) כי יתן איש אל רעהו חמור או שור או שׂה וְכָל בְּהֵמָה לְשֹׁמֵר וּמֵת או נֶשֶׁבֶר או נֶשְׁבָּה אִין רָאָה: (י) שְׁבַעַת ה' תְּהִיָּה בֵּין שְׁנֵיהֶם אִם לֹא שָׁלַח יָדוֹ בְּמַלְאֲכַת רְעֵהוּ וְלָקַח בְּעַלְיוֹ וְלֹא יִשְׁלָם:

תירוץ	קושיות על רב	
<p>תירוץ 1: כגון דנשבע חוץ לבי"ד קושי: אי הכי, אימא סיפא: היכן פקדוני? אמר לו נגנב, משביעך אני ואמר אמן, והעדים מעידים אותו שגנבו - משלם קרן וחומש ואשם; ואי סלקא דעתך חוץ לבי"ד, מי איכא כפלי?</p> <p>תירוץ 2: כאן במשנה בקפץ, כאן (דברי רב) בשלא קפץ לצדדין קתני</p>	<p>היכן פקדוני? א"ל אבד, משביעך אני ואמר אמן, והעדים מעידים אותו שאכלו - משלם את הקרן, הודה מעצמו - משלם קרן וחומש ואשם!</p>	<p>רב אחא בר מניומי הקשה לרב נחמן</p>
<ul style="list-style-type: none"> השביע עליו חוץ לבית דין בב"ד וקפץ 	<p>השביע עליו חמשה פעמים, בין בפני בי"ד ובין שלא בפני בית דין, וכפר עליו - חייב על כל אחת ואחת, ואמר ר' שמעון: מה טעם? הואיל ויכול לחזור ולהודות</p>	<p>רב המנונא</p>
	<p>בעל הבית שטען טענת גנב בפקדון, ונשבע והודה ובאו עדים, אם עד שלא באו עדים הודה - משלם קרן וחומש ואשם, ואם משבאו עדים הודה - משלם תשלומי כפל ואשם והכא חוץ לבי"ד וקפץ לא מצית אמרת - 'כפלי' קתני! (הקושי בהנחה שרב אמר את דבריו גם אם הודה - ז"א מי שנשבע כבר לא יהיה חייב בתשלום אפילו אם הודה)</p>	<p>רבא</p>

בעקבות קושי של רבא, הוא הציע פירוש אחר של רב:

שטוען טענת אבד, ונשבע ולא הודה ובאו עדים	טוען טענת גנב ובאו עדים	כל הודה, לא שנא טוען טענת אבד ולא שנא טוען טענת גנב
אינו משלם ולמקרה זה מתייחסים דברי רב	משלם תשלומי כפל כי כך כתוב בפסוק	משלם קרן וחומש, בגלל הפסוק והמ'דה

קושי על רבא: השתא ומה רב המנונא תלמידיה דרב, וידע דאמר רב הודה וקמותיב הודה, ואת אמרת: הודה לא אמר רב! **השביע עליו חמשה פעמים, בין בפני בי"ד ובין שלא בפני בית דין, וכפר עליו - חייב על כל אחת ואחת, ואמר ר' שמעון: מה טעם? הואיל ויכול לחזור ולהודות**

תירוץ: הבנה אחרת בקושי של רב המנונא:

אם תאמר: אם באו עדים לא חייב לשלם (שיטת רב)	אם תאמר: אם באו עדים חייב לשלם (שלא כשיטת רב)
<p>מי איכא מידי דאילו אתי סהדי ומסהדי ביה פטור, ואנן ניקו נייחייביה קרבן אשבועה, הואיל ויכול לחזור ולהודות, השתא מיהת לא אודי!?</p> <p>הסבר: אם לא הודה בין לבין, יהיה חייב קרבן על כל שבועה למרות שאם היו מגיעים עדים, לא היה חייב! זה שאין חיוב לשלם אם יבואו עדים, מראה שאין חיוב ממוני</p>	<p>אמטו להכי מחייבין ליה קרבן אשבועה בתרייתא, הואיל ויכול לחזור ולהודות.</p> <p>הסבר: אם קיימת אפשרות להוציא ממון על ידי עדים, נשאר עליו חיוב ממוני ולכן כל פעם שנשבע זה נחשב שבועת חדשה במקרה ויודה</p>

דין ר' יוחנן בטוען טענת גנב: אמר רבי חייא בר אבא א"ר יוחנן: הטוען טענת גנב בפקדון - משלם תשלומי כפל, טבח ומכר - משלם תשלומי ארבעה וחמשה; הואיל וגנב משלם תשלומי כפל, וטוען טענת גנב משלם תשלומי כפל, מה גנב שהוא משלם כפל - טבח ומכר משלם תשלומי ארבעה וחמשה, אף טוען טענת גנב בפקדון כשהוא משלם תשלומי כפל - טבח ומכר משלם תשלומי ארבעה וחמשה.

קושי: מה לגנב - שכן משלם תשלומי כפל שלא בשבועה, תאמר בטוען טענת גנב - שאין משלם תשלומי כפל אלא בשבועה?

תירוץ: אמרי: היקישא היא, ואין משיבין על היקישא.

קושי: הניחא למ"ד: חד בגנב וחד בטוען טענת גנב - שפיר, אלא למ"ד: האי **ak**

3N' k הַגְּנָב וְאִי אֶפְסָדוּ אֶת הַבְּרִית תרוייהו בטוען טענת גנב, מאי איכא למימר?

תירוץ: אמרי: **גַּב הַגְּנָב**.

שמות פרק כב

(ו) כִּי יִתֵּן אִישׁ אֶל רֵעֵהוּ כֶּסֶף אוֹ כְּלִים לְשִׁמּוֹר וְגַב מִבֵּית הָאִישׁ אִם יִמְצָא הַגָּנֵב יִשְׁלֵם שְׁנַיִם:

(ז) אִם לֹא יִמְצָא הַגָּנֵב וְנִקְרַב בְּעַל הַבַּיִת אֶל הָאֱלֹהִים אִם לֹא שָׁלַח יָדוֹ בְּמִלְאֶכֶת רֵעֵהוּ:

(ח) עַל כָּל דְּבַר פְּשָׁע עַל שׁוֹר עַל חֲמוֹר עַל שֶׁהָ עַל שְׁלֵמָה עַל כָּל אֲבֹדָה אֲשֶׁר יֵאמָר כִּי הוּא זֶה עַד הָאֱלֹהִים יָבֹא דְבַר שְׁנֵיהֶם אֲשֶׁר יִרְשִׁיעוּ אֱלֹהִים יִשְׁלֵם שְׁנַיִם לְרַעְהוּ:

עוד קושי על ר' יוחנן: איתביה רבי חייא בר אבא לר' יוחנן: **היכן שורי? גנב, משיבין אני ואמר אמן, והעדים מעידים אותו שאכלו - משלם תשלומי כפל**; והא הכא דאי אפשר לכזית בשר בלא שחיטה, וקתני: משלם תשלומי כפל, תשלומי כפל - אין, תשלומי ד' והי' - לא!
תירוץ: הכא במאי עסקינן - כגון שאכלו נבילה.

למה לא הציע אפשרויות אחרות?

למה לא תירץ ככה?	היה אפשר לתרץ
כר"מ, דאמר: שחיטה שאינה ראויה שמה שחיטה	שאכלו טריפה
כר"מ, דאמר: בן פקועה טעון שחיטה	בבן פקועה
ולטעמיך, לישני ליה: בשותף שטבח שלא מדעת חבירו! אלא חדא מתרי ותלתא נקט	כגון שעמד בדיון, ואמרו לו צא תן לו!

דין 2 של ר' יוחנן בטוען טענת גנב: ואמר רבי חייא בר אבא א"ר יוחנן: הטוען טענת גנב באבידה - משלם תשלומי כפל; מאי טעמא? דכתיב: (שמות כ"ב) **כֹּף אֶבֶדָה אֶסֶר יֵאָמַר**.

קושי: איתביה רבי אבא בר ממל לרבי חייא בר אבא: (שמות כ"ב) **כִּי יִתֵּן אִישׁ - אֵין נתינת**

קטן כלום; ואין לי אלא שנתנו כשהוא קטן ותבעו כשהוא קטן, נתנו כשהוא קטן ותבעו כשהוא

גדול מנין? ת"ל: צַד הַאֲדָהּ יֵאָמַר דָּמַר עֲבָדָהּ, עַד שְׁתֵּהָ נְתִינָה וְתִבְעֶהָ שׁוֹיֵן כֹּאחֵד;

ואם איתא, תיהוי נמי כאבידה - שאין נתינה ואם כן, הנתינה לא חשובה!

תירוץ 1: א"ל: הכא במאי עסקינן - כגון שאכלו כשהוא קטן.

קושי: אבל כשהוא גדול, מאי? הכי נמי דמשלם, אי הכי, אדתנא: **עַד שְׁתֵּהָ נְתִינָה**

וְתִבְעֶהָ שׁוֹיֵן כֹּאחֵד, ליתני: עַד שְׁתֵּהָ אֲכִילָה וְתִבְעֶהָ שׁוֹיֵן כֹּאחֵד!

תירוץ: א"ל, תני: **עַד שְׁתֵּהָ אֲכִילָה וְתִבְעֶהָ שׁוֹיֵן כֹּאחֵד**.

תירוץ 2: רב אשי אמר: לא דמי, אבידה קא אתיא מכח בן דעת, והא לא אתיא מכח בן

דעת

